

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นส่วนหนึ่งในงาน
กิจการนักเรียน ภายใต้นโยบายของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นในบทนี้จึง
เป็นการเสนอนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งการเสนอ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่
ส่งเสริมสุขภาพทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

นโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

กรมสามัญศึกษาได้กำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพไว้ดังนี้

..."เพื่อพัฒนาและส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียนมีมาตรฐานสุขภาพที่สูงขึ้น
ด้วยกระบวนการเรียนการสอนการจัดกิจกรรม การจัดบริการ และการพัฒนา
สิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะในด้านโภชนาการ การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา การป้องกัน
โรคภัย นันทนาการ และการส่งเสริมสุขภาพจิต"...

และได้กำหนดมาตรการในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามนโยบายไว้ 15 มาตรการ
ด้วยกัน คือ

1. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครู อาจารย์ นักเรียน ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์
ทั้งในโรงเรียนและที่บ้าน ตามความเหมาะสมกับโครงการที่ได้จัดทำขึ้น
2. ส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาเรื่องการถนอมอาหาร
และฝึกดำเนินการเพื่อเพิ่มทักษะความสามารถให้กับนักเรียนในด้านนี้

3. รณรงค์ให้นักเรียนรับประทานอาหารตามหลักโภชนาการ โดยใช้กระบวนการสอนตามหลักสูตรและจัดกิจกรรมส่งเสริม

4. รณรงค์ให้ท้องถิ่นและโรงเรียนร่วมมือกันจัดอาหารกลางวัน เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าตามหลักโภชนาการอย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นในท้องถิ่นที่ผู้ปกครองนักเรียนมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ และส่งเสริมการใช้ผลิตผลการเกษตรของนักเรียนหรือผลิตผลท้องถิ่นตามฤดูกาลในการประกอบอาหาร

5. ส่งเสริมให้ครู นักเรียนได้ออกกำลังกายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กายบริหาร เดิน วิ่ง เพื่อสร้างสุขภาพ ฯลฯ พร้อมทั้งสร้างสื่อที่จะเสริม เช่น เพลงประกอบกายบริหารในทำนองเพลงไทยเดิมปรับปรุงจังหวะกายบริหารและดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรหลักเพื่อเผยแพร่

6. ส่งเสริมและประสานงานให้ส่วนราชการ และเอกชนสนับสนุนโรงเรียนในเรื่องสถานที่อุปกรณ์และบุคลากรในอันที่จะก่อให้เกิดกิจกรรมกีฬา และนันทนาการแก่นักเรียน

7. ส่งเสริมการเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ ตามวัยของนักเรียน เช่น เล่นบาสเกตบอลของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเรื่องขนาดของสนาม ขนาดของลูกบอล และความสูงของแป้น ฯลฯ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกการเล่นกีฬาตามความเหมาะสมกับวัย

8. ส่งเสริมการจัดการแข่งขันกีฬา เพื่อสร้างความสนใจและยกระดับมาตรฐานความสามารถในเชิงกีฬา ตั้งแต่ระดับโรงเรียน อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ โดยให้นักเรียนรวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนได้มีส่วนร่วมให้มากที่สุด ทั้งนี้ด้วยวิธีการประหยัดและจุดมุ่งหมายเพื่อการกีฬาเป็นสำคัญ พร้อมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนตระหนักในความสำคัญของการเล่นกีฬา ความรู้ความเข้าใจในกติกาของกีฬาประเภทต่าง ๆ ความรู้ความเข้าใจในการดูกีฬาเป็น ความเข้าใจในบทบาทที่ถูกต้องของการเชียร์กีฬาโดยเฉพาะในเรื่องการส่งเสริมเรื่องน้ำใจนักกีฬา ให้รู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักอภัย ส่งเสริมการเล่นกีฬาที่มีมารยาท การยกย่อง

เกียรติคุณสุภาพบุรุษนักกีฬา

9. ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนจัดกิจกรรมกีฬาให้กับเยาวชน และประชาชนที่อยู่รอบๆ สถานศึกษา รวมทั้งเยาวชนและประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นที่สถานศึกษานั้นตั้งอยู่

10. กำหนดให้มีมาตรฐานและมาตรการในการปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนพ้นจากอุบัติเหตุ และโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ตามลักษณะและภาวะของแต่ละท้องถิ่น

11. ส่งเสริมให้โรงเรียนร่วมมือกันปลูกต้นไม้ตามถนนและสถานที่ ๆ เหมาะสมและให้สถานศึกษาจัดบริเวณและบริเวณรอบ ๆ ให้เกิดความร่มรื่นเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม

12. รณรงค์เพื่อความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบริเวณอาคาร สถานที่ของโรงเรียน สาธารณสถานบ้านเมือง ด้วยการส่งเสริมการปฏิบัติให้บังเกิดผล และใช้กระบวนการติดตามประเมินผลให้มีความต่อเนื่องตลอดเวลา

13. จัดการศึกษาให้เกิดความตระหนักในความสำคัญและเกิดกิจกรรมร่วมในการอนุรักษ์ทำนุบำรุง รักษาสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและป้องกันมิให้เกิดมลภาวะเพื่อรักษาอากาศบริสุทธิ์ และลักษณะธรรมชาติที่เอื้อต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตของประชาชน

14. ส่งเสริม นักเรียน ครูอาจารย์ ทางด้านการปฏิบัติในรูปแบบการฝึกปฏิบัติตนเองและกิจกรรมกลุ่มเพื่อรักษาและสร้างสุขภาพจิต เผยแพร่รูปแบบวิธีการที่ได้ผลให้เกิดการปฏิบัติกันอย่างกว้างขวาง

15. กำหนดให้มีมาตรฐานทางความสมบูรณ์ของร่างกายเด็กวัยระดับมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความเจริญเติบโตของนักเรียน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์มาตรฐานความสมบูรณ์ของร่างกายนี้ให้เป็นที่ทราบกันอย่างแพร่หลาย ทำให้เกิดการรณรงค์เพื่อให้นักเรียนเจริญเติบโตได้ตามมาตรฐานที่กำหนดและเชยชมมาตรฐานได้สูงขึ้นตามลำดับ

จากมาตรการทั้ง 15 ข้อดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กรมสามัญศึกษาจึงได้กำหนดแผนงานเพื่อสนองการปฏิบัติงานตามมาตรการไว้ 2 ลักษณะ กล่าวคือ แผนงานพัฒนาและส่งเสริมสุขภาพ และแผนงานส่งเสริมกีฬาและนันทนาการ โดยแผนงานหรือโครงการที่โรงเรียนจัดขึ้นต้องสนองต่อการแก้ปัญหาสุขภาพตามข้อจำกัดของโรงเรียนและท้องถิ่น และสิ่งสำคัญในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อให้บรรลุตามนโยบายของกรมสามัญศึกษาคือ บุคลากรทุกคนในโรงเรียน ตั้งแต่ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูอาจารย์ นักการภารโรง ผู้ประกอบการค้าอาหารในโรงเรียน นักเรียน จะต้องร่วมมือกันปฏิบัติงานตามแผนงานกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจึงจะทำให้เยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ (ประยูร อองกุลนะ, 2531)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

อุดม หนูทอง (2518) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาทัศนคติของผู้บริหารและครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้บริหารและครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผลการศึกษานพบว่าผู้บริหารและครูมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารเห็นด้วยกับเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรทำให้ครูและนักเรียนรู้จักและเข้าใจกันดียิ่งขึ้น และส่งเสริมให้นักเรียนคิดและกระทำในทางสร้างสรรค์มากที่สุด ส่วนครูเห็นด้วยกับเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานตามความสนใจมากที่สุด ทั้งผู้บริหารและครูให้ความสำคัญกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทำให้นักเรียนมีศีลธรรมดีขึ้น และทำให้ชุมชนรู้จักและเข้าใจโรงเรียนดียิ่งขึ้น

นิตยา เปลื้องนุช (2519) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "เจตคติของอาจารย์ใหญ่ ครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนรัฐบาลภาคกลาง ที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน"

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติของผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีความเห็นพ้องต้องกันว่า กิจกรรมนักเรียนมีประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ ช่วยแก้ปัญหาการปกครอง ช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และได้ค้นพบความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตน สามารถแก้ปัญหาของตนเอง และช่วยสังคมได้ด้วยสร้างความเป็นผู้นำ และผู้ตาม มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นการเตรียมนักเรียนออกไปเป็นพลเมืองดีต่อสังคม สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ให้นักเรียนได้เรียนรู้ระบอบประชาธิปไตย รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

มานิตย์ แก้วมัทธ (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การบริหารงานด้านสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านสุขภาพในโรงเรียน ความคิดเห็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการบริหารงานด้านสุขภาพในโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 3 จำนวน 269 คน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถจัดสภาพในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ ขาดความพร้อมที่จะดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานที่ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ประสบ และต้องการได้รับความช่วยเหลือมาก ได้แก่ งบประมาณ บุคลากรและวัสดุอุปกรณ์

จรรยา เกษไพณฑ (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ตามทัศนะศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดกิจกรรมและครูที่ปรึกษากิจกรรม" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร หัวหน้าหมวดกิจกรรมและครูที่ปรึกษากิจกรรมที่มีต่อจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม วิธีการจัด

กิจกรรม ผลการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ และจัดอันดับประเภทของกิจกรรมที่โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิจัดขึ้นในโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 69 คน หัวหน้าหมวดวิชาจำนวน 23 คน และครูที่ปรึกษากิจกรรม จำนวน 309 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องพบว่า ประเภทกิจกรรมที่โรงเรียนจัดมากที่สุด คือ กิจกรรมประเภทลูกเสือ ยุวกาชาด ผู้นำเพื่อประโยชน์ กิจกรรมที่จัดรองลงมาคือ กิจกรรมส่งเสริมวิชาการต่าง ๆ และกิจกรรมที่จัดน้อยมาก คือ กิจกรรมทัศนศึกษา ปัญหาและอุปสรรคคือ การวางแผนการประเมินผล การวางแผนกิจกรรมเกี่ยวกับงบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์

ชัยยุทธ กุลตั้งวัฒนา (2527) ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสุศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นุทธศักราช 2524 ผลการวิจัยพบว่า ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารและครูสุศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความสะอาดของโรงเรียน และโรงเรียนจัดให้มีการประกวดความสะอาดของห้องเรียนในระดับมาก

เอมอร เสาวลักษณ์ (2529) ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทของครุอนามัยโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของครุอนามัยโรงเรียนในการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน และเปรียบเทียบบทบาทของครุอนามัยโรงเรียนที่มีพื้นฐานทางการพยาบาล และครุอนามัยโรงเรียนที่ไม่มีพื้นฐานทางการพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า ครุอนามัยโรงเรียนที่มีพื้นฐานทางการพยาบาลและครุอนามัยโรงเรียนที่ไม่มีพื้นฐานทางการพยาบาลมีบทบาทเกี่ยวกับการดำเนินงานโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียนในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่

การเป็นวิทยากรในการให้ความรู้แก่นักเรียนทางด้านสุขภาพ จัดอบรมเรื่องการปฐมพยาบาล แก่ครูทุกคน เชิญวิทยากรทางด้านกายภาพและสาธารณสุขมาให้ความรู้ทางด้านสุขภาพร่วม จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนสุขศึกษา ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรีย์ แก้วเศษ (2530) ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับ ความต้องการการนิเทศโครงการสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1" โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศโครงการสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 1 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่าง ผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 88 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศดำเนินการจัดดำเนินงาน โครงการสุขภาพในโรงเรียน เรื่องการอบรมและสาธิตให้ครูรู้จักวิธีการนิเทศภายในโรงเรียน เกี่ยวกับโครงการสุขภาพ แนะนำวิธีการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนแนะนำ วิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในชุมชน แนะนำการจัดนิทรรศการทางสุขภาพ อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับผู้บริหาร โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า มีความต้องการการนิเทศไม่แตกต่างกัน

คารณี เกตุไธโร (2530) ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบระหว่างความ คาดหวังกับการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการบริหารโครงการสุขภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังในการบริหารโครงการสุขภาพกับการ ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวังในการ สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนในระดับมาก แต่การ ปฏิบัติจริงได้ในระดับปานกลาง

วนิดา พุ่มอยู่ (2530) ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 103 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีการรับรู้ว่าการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้แก่ การเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายการแสดงนิทรรศการ ป้ายนิเทศเกี่ยวกับสุขภาพ การฉายภาพยนตร์หรือวิดีโอเกี่ยวกับสุขภาพตามสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับดี แต่ตัวผู้บริหารคาดหวังอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างกันของค่าเฉลี่ยระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งในรายชื่อ และโดยส่วนรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภิญญา วิทวัสชุตินกุล (2530) ทำการวิจัยเรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา และเปรียบเทียบปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้แบบสอบถามกับตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 111 คน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเมื่อมีโอกาสพิเศษคิดเป็นร้อยละ 59.4 ลักษณะกิจกรรมเสริมหลักสูตรโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางจัดเป็นแผ่นป้ายนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 83.3 และ 77.6 ตามลำดับ และโรงเรียนขนาดใหญ่จัดโดยการเชิญวิทยากรมาบรรยาย คิดเป็นร้อยละ 67.6

อรชร อินทกุล (2530) ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นุทธศักราช 2521 ตามการรับรู้ของครูสุศึกษา เขตการศึกษา 8" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอน

ต้น พุทธศักราช 2521 ตามตัวแปรพื้นฐานการศึกษาของครูสุศึกษาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 วิชาเอกโท/สุศึกษา กลุ่มที่ 2 วิชาเอกโท/พลศึกษา และกลุ่มที่ 3 วิชาเอกโท/อื่นๆ จำนวน 337 คน ผลการวิจัยด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรพบว่า

- 1) โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน
- 2) ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 3) ไม่มีโอกาสในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 4) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนขาดความร่วมมือจากคณะครูอาจารย์

และบุคลากรต่าง ๆ

- 5) ไม่สามารถจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรวิชาสุศึกษาได้
- 6) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นทำได้ยาก
- 7) ขาดความรู้และทักษะในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 8) นักเรียนไม่สนใจกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 9) การบริหารกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่ได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน
- 10) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนขาดความร่วมมือจากนักเรียน
- 11) ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

สกีลแมน (Skillman, 1958) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่าง การเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนกับผลสำเร็จทางการศึกษาของโรงเรียนราษฎร์ระดับมัธยมศึกษา ในประเทศญี่ปุ่น" (A Study of the Relationship between Participation in Various Types of Extra Class Activities and Academic Performance in Three Private Japanese Secondary Schools) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การเข้าร่วมกิจกรรมกับผลสำเร็จทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นปีที่ 3 โรงเรียนราษฎร์

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 โรงเรียน ในกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีกิจกรรมนอกห้องเรียนแบ่งเป็น 4 ชนิดคือ สภานักเรียนและกรรมการชั้น ชุมนุมทางการศึกษา ชุมนุมหนังสือพิมพ์ละคร ดนตรี และชุมนุมผู้สนใจสิ่งพิเศษต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างมีนักเรียนที่ร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียน 123 คน ไม่เข้าร่วมกิจกรรมเลย 94 คน และกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอีก 194 คน จากทุกโรงเรียนมาเปรียบเทียบกันเป็นคู่ ๆ ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนกับการไม่เข้าร่วมกิจกรรมโดยเลือกนักเรียนที่มีระดับสติปัญญา อายุ จำนวนปีที่ศึกษาในโรงเรียน และฐานะทางครอบครัวเท่าเทียมกันพบว่า ผลการเรียนของผู้เข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนจะสูงกว่าผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรม

สตีร์วอลล์ (Stierwalt, 1967) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ของกิจกรรมในโรงเรียนกับความสำเร็จในด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น"

(A Study of the Relationship of Involvement in School Activities to the Academic Achievement of Junior High Student) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับชนิดของกิจกรรมนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจแตกต่างกัน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำนวน 365 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา 11 แห่ง ในโอกลาโฮมาซิตีโดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ของแคลิฟอร์เนียเป็นเครื่องมือ ผลการวิจัยพบว่า ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมและหลังเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว นักเรียนมีคะแนนแตกต่างกัน อย่างไรก็ดี แม้ว่าคะแนนหลังการเข้าร่วมกิจกรรมจะมากกว่าคะแนนก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมก็ตาม ก็ไม่อาจยืนยันได้ว่าความแตกต่างในผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานั้น มีสาเหตุมาจากการเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนั้นยังพบว่าชนิดของกิจกรรมซึ่งนักเรียนมีส่วนร่วม ไม่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน แต่เมื่อเปรียบเทียบฐานะทางสังคม เศรษฐกิจของนักเรียนแล้วพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีความแตกต่างกันมาก

ดูอาน (Doochan, 1969) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การปฏิบัติและปัญหาการจัด

กิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา 4 แห่งในรัฐเมน" (Current Practices and Problems in Student Activities in Four Maine Public Secondary School) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติและปัญหาการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา 4 แห่งในรัฐเมน ผลการวิจัยในด้านปัญหาและการประเมินผลการจัดกิจกรรมของโรงเรียนมัธยม 4 แห่งในรัฐเมน (Maine) ในสหรัฐอเมริกาพบว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีจำนวนไม่เพียงพอ การประสานงานของสถานศึกษาและหน่วยงานของชุมชนมีน้อยเกินไป การเปลี่ยนแปลงของสังคมเร็วทำให้มีช่องว่างระหว่างผู้ใหญ่และวัยรุ่น เวลาในการจัดกิจกรรมมักใช้เวลาเรียน มีนักเรียนบางส่วนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ เพราะใช้เวลาเกือบทั้งหมดเคร่งเครียดอยู่กับการเรียน มีปัญหาในเรื่องช่วงของเวลาที่ใช้จ่ายกิจกรรม ผู้บริหารโรงเรียนได้ตระหนักถึงปัญหานี้ และได้พยายามปรับปรุงเวลาในการจัดกิจกรรมให้ทุกคนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม

กิลบอลท์ (Guilbault, 1971) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบโปรแกรมกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียน 3 ระดับ ของโรงเรียนขนาดกลาง" (A Comparison of Student Activity Programs in Three Type of Connecticut Middle Schools) เพื่อเปรียบเทียบการจัดโปรแกรมกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียน ในโรงเรียน 3 ระดับ คือระดับเกรด 6-7-8, 7-8, 7-8-9 สำหรับเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับ 6-7-8 ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร 45 คน และนักเรียน 400 คน จาก 45 โรงเรียน โดยให้การสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า มีกิจกรรมที่เหมาะสมไม่มากนัก นักเรียนส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมมีอยู่เพียง 2-3 ประเภทเท่านั้น นักเรียนบางคนผลการเรียนต่ำ จึงไม่อาจจะเข้าร่วมกิจกรรมได้ และยังพบว่านักเรียนระดับเกรด 6-7-8 และ 7-8-9 มีความสนใจด้านการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนน้อยกว่าระดับ 7-8

ฮาเกอร์ตี้ (Hagerty, 1971) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สภาพการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นรัฐมิชิแกน" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรม

นักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นรัฐมิชิแกน สหรัฐอเมริกาซึ่งได้แก่ วัตถุประสงค์ ขบวนการของสถานักเรียนต่อกิจกรรมนักเรียน การประเมินผล การจัดชุมนุม กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมนักเรียนที่จัดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมโรงเรียน โดยมีการให้เวลาสำหรับกิจกรรม แต่การดำเนินงานมีข้อบกพร่องคือ ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจ รวมทั้งวางนโยบายฝ่ายเดียวเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามแนวโน้มในการจัดกิจกรรมจะมีความสำเร็จถึงขั้นที่จะรวมวิชาการจัดกิจกรรมเข้าไปในหลักสูตร และเปิดเป็นชั้นเรียนพิเศษ

ฮัมฟรีย์ (Humphrey, 1976) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ของการเข้าร่วมกิจกรรมนอกโรงเรียนของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดโปรแกรม" (The Relationship of Participation in Out of School Activities of School Achievement) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนอกโรงเรียน กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็ก จากครูและผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่นิยมได้แก่ กิจกรรมด้านสังคม การท่องเที่ยว ทางด้านศิลปะ การอ่าน ทำงานบ้าน การร้องเพลง การฝีมือ และงานอดิเรกอื่น ๆ ผู้ปกครองมีความเห็นว่า เด็กของตนมีความสนใจในกิจกรรมนอกโรงเรียนมาก เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงใช้เวลาค่อนข้างมากเข้าร่วมกิจกรรมนอกโรงเรียน เช่น กิจกรรมการอ่านหนังสือ ศิลปะ สังคม ส่วนเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมักจะใช้เวลาว่างดูโทรทัศน์และร้องเพลง

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ พบว่า กรมสามัญศึกษามีนโยบายด้านการพัฒนาและส่งเสริมสุขภาพไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับการจัดดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพในระดับมัธยมศึกษาได้อย่างถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่วนงานวิจัยต่าง ๆ ในประเทศไทยก็ได้ให้ความสนใจและศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียนในรูปแบบ

ของการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยการจัดบริการสุขภาพ การจัด
สิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ และการสอนสุขศึกษา โดยได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้
หลักสูตรวิชาสุขศึกษา การศึกษาบทบาทของครูอนามัยโรงเรียนความคิดเห็นและความคาดหวัง
ของผู้บริหารเกี่ยวกับการดำเนินการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียน ส่วนงานวิจัยใน
ต่างประเทศได้มีการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมในระดับมัธยมศึกษาความสัมพันธ์ของ
การเข้าร่วมกิจกรรมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย
ดังกล่าว ปรากฏว่ายังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาว่าในโรงเรียนมัธยมศึกษามีการจัดกิจกรรม อะไร
บ้าง ที่ช่วยส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน และมีปัญหามากน้อยเพียงใด
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน
มัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครขึ้นในครั้งนี